

55. — 1319. 15 novembre. — *Jean XXII donne au cardinal légat Gaucelin pleins pouvoirs pour relever les étudiants de leur serment, et les rappeler à Orléans. Il rétablit tous les privilèges accordés par ses prédécesseurs à l'Université d'Orléans.*

Rescriptum pape missum domino Gaucelino super reformatione Universitatis et studii Aurelianensis.

Johannes episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Gaucellino sanctorum Marcellini et Petri presbitero cardinali, apostolice sedis nuncio, salutem et apostolicam benedictionem. Dudum zizaniorum satore ac intentore malorum omnium¹ procurante, studium quod in utroque jure Aurelianis vigeat hactenus generale, de cujus doctrine fluentis studentes undique confluentes ad illud scientiarum haustus placidos hauriebant, inter studentes eosdem et cives civitatis ejusdem discordia suscitata, intercessionis vel verius dissipationis recepisse dignoscitur detrimentum verum, karissimus in Christo filius noster Philippus rex Francie et Navarre illustris, ad ejus studii reintegrationem et reformationem solerter intendens, primo per dilectum filium magistrum Amisium, archidiaconum Aurelianensem, clericum suum, nobis super hoc de credencia litteras destinavit, quarum tenorem una cum dicta credencia intellegimus diligenter, dictoque regi, qui sicut dicta credencia nobis apparuit, in hoc precipue insistebat ut ejusdem studii Universitate sublata super juramentis, que dicti studentes tempore intercessionis² et desertionis studii memorati prestiterant, quorum forma inferius continetur, dispensare cum illis, ipsosque observantia ipsorum absolvere curarem, prius salutationis alloquium scripsimus in hec verba :

Celsitudinis regie litteras per dilectum filium magistrum Amisium, archidiaconum Aurelianensem, clericum secretarium tuum, nobis diebus proximis presentatas affectione consueta recepimus, et tam ea que continebantur in eis, quam que idem archidiaconus juxta sibi commissam per te credenciam prudenter exposuit, super reformando Aurelianensi studio Universitate sublata noster collegit seriatim intellectus, sane, filii karissime, sicut habuimus et habemus ipsius studii dissipationem implacidam, sic nimirum ejus de cujus dulcedine grata libavimus olim, dum nos status

minor haberet per plures annos in illius latibus¹ conversatos, reformationem ac reintegrationem habere-mus acceptam, unde placeret nobis quod cum nostris tua in hac parte nota efficaciter convenirent.

Porro, quia circa revocationem illorum que predecessores nostris romanis pontificibus fuere concessa, non decet nos precipitanter aliquid agere, ne fortasse notemur eorum memorie derogare, Universitatem per felicis recordationis Clementem papam quintum predecessorem nostrum, ipsi studio Aurelianensi concessam, tollere honeste non possumus, ne irritare intensionem suam in concedendo forte laudabilem videamur. Tuis tantum in quantum nostre potest convenire decentie desideriis complacere volentes, reformationem Universitatis hujusmodi per subscripta deliberavimus modificare remedia, et tibi tuisque subditis esse nequeat onerosa, videlicet quod Universitas, rector, doctores aut scolares illius de factis singulorum scolarium et doctorum Universitatis nomine se nullatenus intromittant, nec factum singularis persone alicujus de Universitate jam dicta, tanquam Universitas prosequatur, nisi doctor vel scholaris contra civem Aurelianensem vel civis contra doctorem vel scolarem, actionem civilem aliquam vel criminalem forsitan attemptaret, que totam Universitatem tangeret manifeste et hoc, quilibet doctor vel rector Universitatis ipsius in novitate creationis sue proprios firmare tenebitur juramento. Sed et quilibet canonicus, civis vel incola civitatis Aurelianensis contra singulos doctores, baccalarios vel scolares studii memorati in singulis eorum causis ipsos singulariter tangentibus habere poterit consiliarios seu advocatus de Universitate predicta, dummodo placeat consiliariis vel advocatis eisdem, non obstantibus quod sit de Universitate ipsa vel fuerint, aut quibuslibet ordinationibus contrariis vel statutis per doctores, rectores vel scolares Universitatis ipsius forsitan etiam juramento firmatis. Preterea quod continetur in concessione Universitatis hujusmodi de taxatione domorum ac de non substrahendis victualibus de civitate predicta tempore karistie hoc tue prudentie relinquitur. Clericus aliquis vel laicus non scholaris ratione quacun- que coram rectoribus vel conservatoribus, seu de causis Universitatis ejusdem nullatenus conveniri aut vexari poterit; sed ubi aliquis de ipsa Universitate contra talem experiri voluerit ipsius adire judicem competentem habebit. Inhibemus quoque ne scolarium aliquis arma per civitatem deffere presumat,

¹ *Hominum* (n. a. l., 1610).

² *Intercessionis* (n. a. l., 1610).

¹ *Laribus* (lib. N. Alem.).

